

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta (HE 69/2022 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Eemeli Väyrynen, valtiovarainministeriö
- toimistopäällikkö Eeva Granskog, Finanssivalvonta
- johtava lakimies Jari Virta, Finanssiala ry
- jaostopäällikkö Vesa Sainio, FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta
- professori Matti Turtiainen

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen Yrittäjät ry
- professori Antti Suhonen

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- Suomen Osakesäästäjät

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sijoitusrahastolakia ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on panna kansallisesti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi sijoitusrahastodirektiivin muuttamisesta avaintietoasiakirjojen käytön osalta (EU) 2021/2261.

Sijoitusrahastolakiin lisättäisiin säännökset siitä, että laissa säädetyt vaatimukset avaintietoesitteestä täyttäisi myös paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoja koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen mukainen avaintietoasiakirja.

Valiokunnan mietintö TaVM 22/2022 vp

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa huomioitaisiin edellä mainittuun asetukseen sisältyvän siirtymäajan päättymisen vaihtoehtorahastojen osalta. Laista kumottaisiin kansalliset säännökset ei-ammattimaisille asiakkaille annettavasta avaintietoesitteestä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Ehdotuksen tausta ja keskeiset ehdotukset

Ehdotuksella pantaisiin täytäntöön EU:n sijoitusrahastodirektiivin muutokset. Esityksessä ehdotetaan muutoksia sijoitusrahastolakiin (213/2019). Lisäksi vaihtoehtorahaston hoitajista annetusta laista (162/2014) ehdotetaan kumottavaksi säännökset ei-ammattimaiselle asiakkaalle annettavasta avaintietoesitteestä.

EU:n sijoitusrahastodirektiivin (2009/65/EY) 78 artiklassa edellytetään, että rahastoyhtiö laatii kunkin hoitamansa sijoitusrahaston osalta lyhyen asiakirjan, joka sisältää avaintiedot tarjottavasta sijoitusrahastosta (avaintietoesite). Avaintietoesitteessä kerrotaan yleiskielellä tarjotun sijoitusrahaston luonteesta ja tavoitteista, aiemmasta arvonkehityksestä sekä sijoittajalle aiheutuvista kustannuksista ja riskeistä. Tarkoituksena on helpottaa eri rahastojen keskinäistä vertailua ja perusteltujen sijoituspäätösten tekemistä.

Myös toisessa EU-asetuksessa eli ns. PRIIP-asetuksessa (EU) N:o 1286/2014 on säännökset erityisesti ei-ammattimaisille sijoittajille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita koskevista avaintietoasiakirjoista. Sijoitusrahastot kuuluvat lähtökohtaisesti PRIIP-asetuksen soveltamisalaan. Ne on kuitenkin vapautettu siirtymäsäännöksellä asetuksen vaatimuksista 31.12.2022 asti. Näin ollen siirtymäajan päättymisen jälkeen sijoitusrahastoja koskevia avaintietoasiakirjoja koskevia päällekkäisiä tietojenantovelvoitteita olisi sekä EU:n sijoitusrahastodirektiivissä että PRIIP-asetuksessa.

Päällekkäisen sääntelyn välttämiseksi EU:n sijoitusrahastodirektiiviä on muutettu niin, että vältetään päällekkäiset tiedonantovelvollisuudet sijoittajaa kohtaan PRIIP-asetuksen mukaisen siirtymäajan päättymisen jälkeen. EU:n sijoitusrahastodirektiivin edellyttämät muutokset on saatettava kansallisesti voimaan 1.1.2023 mennessä. Direktiivin täytäntöönpano toteutettaisiin hallituksen esityksen mukaisilla sijoitusrahastolakiin tehtävillä muutoksilla.

Suomessa PRIIP-asetuksen siirtymäsäännöstä on tulkittu niin, että se koskee myös vaihtoehtorahastoja. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin (162/2014) sisältyy velvoite tuottaa vaihtoehtorahastoista avaintietoasiakirja, kun niitä tarjotaan ei-ammattimaisille sijoittajille. Näin ollen palveluntarjoajat ovat siirtymäaikana voineet ohittaa PRIIP-asetuksen säännökset ja tuottaa avaintietoasiakirjan kansallisten säännösten perusteella. Siirtymäajan päätyttyä tämä ei ole enää mahdollista ja kansalliset säännökset tulevat tarpeettomiksi. Tämän takia vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin sisältyvät avaintietoasiakirjoja koskevat säännökset ehdotetaan kumottaviksi.

Valiokunnan mietintö TaVM 22/2022 vp

Kokoavia huomioita

Talousvaliokunta toteaa, että ehdotetut muutokset ovat asianmukaisia EU:n sijoitusrahastodirektiivin muutosten täytäntöönpanemiseksi.

Ehdotuksen mukaisilla muutoksilla selkeytetään sääntelyä, parannetaan sääntelyn johdonmukaisuutta, vältetään päällekkäisiä tietojenantovaatimuksia, helpotetaan valvontaa ja tuetaan eri sijoitustuotteiden tarjoajien välistä kilpailua. Myös sijoittajat hyötyvät ehdotetuista muutoksista, sillä ehdotus yhdenmukaistaa ei-ammattimaisille sijoittajille annettavaa sijoittajainformaatiota eri sijoitustuotteista EU:ssa ja helpottaa niiden vertailua.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 69/2022 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen.

Helsingissä 20.10.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Sanni Grahn-Laasonen kok
varapuheenjohtaja Katri Kulmuni kesk
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Matias Mäkyne sd
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Sakari Puisto ps
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Janne Sankelo kok
jäsen Joakim Strand r
jäsen Hussein al-Tae sd
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Johannes Yrttiaho vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Johanna Rihto-Kekkonen